

GENERÁL HELIODOR PÍKA

Narodil se 3. července 1897 v malé slezské obci Štítina u Opavy v rodině místního koláře. Po ukončení obecné školy byl přijat na české gymnázium v Opavě, kde 11. července 1915 vykonal maturitu. Působil pak jako lékařský praktikant v Novém Bydžově, ale na podzim byl již povolán do rakousko-uherské armády k 15. zeměbranec-kému pluku v Opavě. Zde absolvoval důstojnickou školu a na jaře 1916 odjel s jednotkou na ruskou frontu. 24. července 1916 přešel se svojí četou do ruského zajetí.

V zajateckém táboře se přihlásil do československých legií, a tak v červenci 1917 odjel s ostatními dobrovolníky do Bobrujska, kde prodělal vojenský výcvik. Odtud odjel s prvním transportem ruských legionářů do Francie. Tam v městečku Cognacu byl určen ke zdravotní službě u 21. čs. střeleckého pluku francouzských legií. Zúčastnil se těžkých bojů na alsaské frontě, v Champagni, na Aisně, u Terronu a na dalších bojištích. Za statečnost projevenou v boji byl několikrát vyznamenán.

Do osvobozené vlasti se vrátil v lednu 1919 v hodnosti poručíka francouzských legií a rozho-

duje se zůstat v nově se tvořící čs. armádě. Po krátkém nasazení na Těšínsku a Slovensku byl vyslán do francouzské vojenské školy v St. Cyr. Po jejím absolvování působí jako učitel a posléze jako pobočník velitele Vojenské akademie v Hranicích.

V roce 1926 byl vyslán ke studiu na Vysokou školu válečnou do Paříže. Po návratu pracoval jako důstojník generálního štábu od roku 1928 v různých funkcích na Zemském vojenském velitelství Praha, ministerstvu národní obrany i v Generálním sekretariátu Mezinárodního sboru obrany státu. Na podzim 1932 byl vyslán do Bukurešti jako vojenský atašé pro Rumunsko a Turecko.

Když se v roce 1937 vrátil do Prahy, pracoval podplukovník Píka opět v Generálním sekretariátu obrany státu, a to v podstatě až do 15. března 1939. Za mobilizace v září 1938 odjel v čele vojenské delegace do Rumunska a Jugoslávie, kde jednal o materiální a vojenské pomoci pro čs. armádu. V období druhé republiky se soustředil na zjišťování zdrojů, které zůstaly na okleštěném území ČSR a současně hledal nové možnosti spolupráce s cizinou.

V atmosféře všeobecného napětí v březnu 1939 připravoval "provolání pro československý lid" s výzvou, aby se národ připravil k obraně, neboť byl přesvědčen, že "velitel musí znát

hranice kázně a když jde o existenci národa a státu, musí se rozhodnout i proti zrádné vládě". Vývoj dalších událostí se však nedal zastavit.

Plukovník Píka ani tehdy nerezignoval, inicioval vytvoření zpravodajské skupiny, zachraňoval různý vojenský materiál a vypracoval "plán zahraniční činnosti". Měl navázat spojení s dr. E. Benešem a do vlasti dodat směrnice pro odboj, a proto 29. března 1939 opustil protektorát Čechy a Moravu. V Paříži, podobně jako v Londýně, začal projednávat první odbojovou činnost. Byl tehdy pověřen organizací odbojového hnutí na Balkáně. Zachránil stovky československých občanů, až byl nakonec sám se svými spolupracovníky 12. října 1940 zatčen Železnou gardou. Byl zachráněn rumunskými přáteli, kteří mu dopomohli k útěku do Istanbulu, kde pokračoval ve své intenzivní odbojové činnosti.

Navázal tehdy první oficiální styky s představiteli vojenských kruhů SSSR a prezidentem republiky byl pověřen vedením Československé vojenské mise v SSSR, kam se svými spolupracovníky odjel již v dubnu 1941. V této funkci působil až do konce druhé světové války. Výrazem úspěšné práce pro československý stát bylo nepochybně v jeho jmenování do hodnosti brigádního generála v prosinci 1943.

Po návratu do vlasti v červenci 1945 byl ustanoven podnáčelníkem hlavního štábu pro zvláštní účely a povýšen do hodnosti divizního generála. Z titulu své funkce byl pověřen stykem a jednáním s vojenskými představiteli cizích států, podílel se na přípravě mírových jednání, včetně jednání mírové konference v Paříži. Poté přijal funkci zástupce náčelníka hlavního štábu. Pod jeho pravomoc spadalo vydávání služebních předpisů, vojenské školství, 2. zpracovatelské oddělení, příprava mobilizačních předpisů, řízení prací komise Meziministerského sboru obrany státu a další.

Dne 5. května 1948 byl orgány Reicinova obranného zpravodajství zatčen (sledován již od roku 1946). Na zasedání vojenské komise ÚV KSČ (K. Gottwald, R. Slánský, generálové L. Svoboda, Š. Drgač, V. Drnec, J. Procházka a B. Reicin) se rozhodlo o přelíčení ve věci Heliodora Píky u Státního soudu v Praze, konaného ve dnech 26. až 28. ledna 1949, včetně vlastního rozsudku - trestu smrti provazem!

Generálu Píkovi, který byl mezitím převezen na plzeňské Bory oznámil předseda státního soudu 20. června 1949, že "všechny žádosti o milost byly zamítnuty a že rozsudek bude vykonán druhý den ráno"...

Nelze se proto divit, že jeho památka zůstává dlouhá léta jen v úzkém kruhu rodiny a přátel. I když byl v roce 1968 plně rehabilitován Vyším vojenským soudem v Příbrami, dochází k jeho občanské a historiografické rehabilitaci až během dvou posledních let. Byla mu odhalena pamětní deska na budově generálního štábu, tanková divize ve Slaném dostala čestný název "Generála Heliodora Píky" a v lednu letošního roku byl povýšen do hodnosti armádního generála atd. Jeho poslední přání - **"aby každý bez rozdílu pracoval na sjednocení národa"** - zůstává i dnes aktuální svým morálním imperativem pro každého z nás!

PhDr. Zdeněk Vališ